

EL PUNT AVUI, 12/04/2018

PONÇ FELIU

ORNITÒLEG. UN DELS OBSERVADORS PER ELABORAR EL CENS D'OCELLS QUE HIVERNEN AL TER

“Les ciutats fan ara d'illa de refugi dels ocells perquè no s'hi caça”

Fa 30 anys que fa censos d'ocells al Ter i destaca l'augment que hi ha hagut d'ànecs coll verds i corbs marins, ja que han passat a ser gairebé inexistents a ser els més comuns

Ponç Feliu , fotografat a la riba del Ter, prop del Pont de la Barca, de Girona Foto: ANDREA RUIZ.

LURDES ARTIGAS - GIRONA

Biòleg, ambientòleg, vinculat tota la vida a entitats naturalistes i actual director del Consorci del Ter, Ponç Feliu és un expert ornitòleg i un del centenar de voluntaris que elaboren el cens d'ocells que hivernen al Ter.

Què és un cens d'ocells?

Ve a ser la radiografia de la situació de les poblacions d'ocells en aquell moment en aquell lloc. Són indicadors. A base de fer-ne durant molts anys es té el resum fidel de quina és l'evolució.

Quants anys fa que es fa al Ter?

Jo vaig començar a fer-ne el 1988, quan tenia 13 anys. Vam començar primer només Girona i voltants, i de mica en mica vam anar ampliant, primer a tot el Gironès, també gent d'Osona i el Ripollès... Al Baix Ter se'n fan des de fa temps. I ara el que es fa és sumar els censos que es fan a diferents llocs.

I quantes hores s'hi dediquen? Entenc que és una cosa de molta paciència...

El que s'intenta és que sigui tot el mateix dia a la mateixa hora, perquè si ets un ocell i et compto un dissabte en un lloc, l'endemà te'n pots anar volant i que et comptem en un altre lloc. L'important és que mantenir el mateix esforç i hores al llarg dels anys. Si uses la mateixa metodologia pots comparar dades.

Però com es pot saber que no es compta un ocell dos cops en el mateix lloc si es mouen?

És força exacte. En un riu és relativament senzill perquè és linial. El que fas és pentinar-lo d'un lloc cap a l'altre i sumar els ocells que vas deixant enrere però els de davant no els sumes fins que se't creuen. I si un vola endavant el restes. I després, hi ha els ajocadors. Molts ocells s'apleguen al capvespre per dormir tots al mateix lloc i això fa que sigui molt còmode contar-los, tots de cop. Per tant, hi ha dos tipus de censos: els ajocadors i el continu, que és recórrer el riu i en què ja no comptes les espècies dels ajocadors.

Quantes espècies han arribat a comptabilitzar?

Cal dir que fem censos a l'hivern i, per tant, hi ha ocells estivals que no hi són, i que comptem només ocells aquàtics. Solem estar entre 40 i 50 espècies. Ells també s'adapten als canvis meteorològics: si fa molta fred al nord d'Europa en baixen més, i si l'hivern ha estat més suau en baixen menys. Això ho veiem perquè són censos que es fan simultanis arreu del món al pic de l'hivern, al gener, que és quan els ocells aquàtics estan concentrats en zones humides.

Quines són les més comunes?

Al Ter l'au aquàtica més comuna ara és l'ànec collverd, però fa 20 ó 30 anys era una raresa. Recordo que al meu carnet d'observacions a

principis dels 90 explicava que n'havia vist dos com un fet interessant. Llavors en veies als Aiguamolls, al Delta de l'Ebre, algun a l'estany de Banyoles però al Ter no. Als anys 80 gairebé no n'hi havia, als 90 van començar a venir i ara estem a més de 800 exemplars al Gironès i uns 2.000 a tot el Ter.

A què es degut l'augment?

Hi ha més respecte i menys cacera. Ara les ciutats fan l'efecte refugi, l'efecte illa, perquè no s'hi caça. Al Pont de Pedra no es caça. Si l'ocell ve a la ciutat i veu que ningú no li fa mal, segueix aquí. Quan surten a fora a l'hivern és quan hi ha trets i els poden caçar. Llavors, busquen refugi a les ciutats. I això passa a Girona, a Manlleu, a Ripoll, a Torroella... Als punts del riu on hi ha ciutats i no hi ha cacera és on hi ha més ànecs a l'hivern. A la primavera i l'estiu és diferent perquè no es caça.

I a banda de l'ànec coll verd, quines aus són més comunes?

Hi ha el corb marí gros, que és un ocell que menja peixos i que anys enrere, als anys 80 i 90, no n'hi havia tampoc. En aquest cas el que ha fet ha estat beneficiar-se de l'augment de peixos exòtics de mida grossa, que és el que menja ell, com ara la carpa. Després el bernat pescaire, que no és que n'hi hagi centenars però al llarg del riu n'hi va havent a tot arreu; el matinet blanc, el blauet...

I les menys comunes ?

Algunes espècies que són comunes en zones d'aiguamolls molt grossos, com als Aiguamolls de l'Empordà i al Delta de l'Ebre, a vegades alguns arriben al Ter. Per exemple, cada any hi ha algun ànec xarxet; algun any, ànecs cullerots i també alguna oca... Aquest any hi ha hagut algun ànec xiulador...

Quina és la dada més curiosa o què és el que destacaria més de tots aquests anys?

Et diria sobretot l'evolució en positiu de moltes espècies. Tendim a pensar que el medi ambient està cada cop pitjor i els censos evidencien que les poblacions de la majoria d'ocells estan en augment. Els casos del collverd i el corb marí són clars.

I no hi ha casos a l'inversa?

Sí, han disminuït molt els ocells d'espais oberts i codolars, com ara el becadell, pel canvi d'hàbitats que hi ha hagut arran de la regulació del cabal del Ter que ha fet que les riuades ara siguin molt escasses i per tant hi hagi més bosc de ribera.

ENLLAÇ WEB: <http://www.elpuntavui.cat/territori/article/11-mediambient/1373205-les-ciutats-fan-ara-d-illa-de-refugi-dels-ocells-perque-no-s-hi-caca.html>